

Täysistunto

Torstai 15.9.2022 klo 16.00—19.50

2.3. Suullinen kysymys turistiviisumien myöntämisestä venäläisille (Ano Turtiainen vkk)

Suullinen kysymys SKT 136/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Turtiainen, myös teidän ryhmänne on esittämässä tähän kysymystä. — Olkaa hyvä.

Keskustelu

16.09 **Ano Turtiainen vkk:** Kiitos, arvoisa puhemies! Täällä on näköjään kollegoita, joiden mielestä venäläisten turistien pääsy Suomeen ja muualle Eurooppaan pitäisi muka nyt estää kokonaan. [Oikealta: Kyllä!]

Koettakaa, hyvät kollegat, ymmärtää, että tällaiset toimet ovat mahdollisia vain poikkeustilavaltuuksin. Voidaanko enää alemmaksi vajota, kun ollaan vetämässä jo Schengen-säännöstöä ja yksilön oikeuksia vessasta alas? Tällainen mielivalta vaikuttaa lähinnä poliittiselta sotavalmistelulta.

Jos joku siellä kotisohvilla ei vielä tiedä, niin tätä maata johdetaan tällä hetkellä Suomen ulkopuolelta, ja on selvää, että Nato haluaa sotia Venäjää vastaan meidän maaperällämme vaikka viimeiseen suomalaiseen. [Ben Zyskowicz: Ihan totta?]

Kysyn: onko hallituksessa joku, jonka mielestä jonkun ihmisryhmän matkustaminen EU:hun ei olekaan enää ihmisoikeus? — Kiitos. [Ben Zyskowicz: Oppositio rakoilee!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.11 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse katson tätä kysymystä moraaliselta kannalta. Ei minun mielestäni eikä Suomen hallituksen mielestä ole oikein, että samaan aikaan kun Venäjä on hyökännyt Ukrainaan brutaalilla hyökkäyssodalla ja tappaa siviileitä, naisia, lapsia, vanhuksia, tavallisia kansalaisia joka päivä, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ja miehiä!] venäläiset turistit voivat matkailla vapaasti Euroopassa. Se ei ole oikein. Tämän viestin me olemme vieneet EU:hun, tämän viestin me olemme vieneet komissioon, ja me haluamme yhteisiä ratkaisuja tämän kysymyksen äärelä — koska se ei ole oikein.

Me teemme myös töitä jatkuvasti ja joka päivä sen eteen, että tämä sota loppuisi, antamalla Ukrainalle sotilaallista puolustusmateriaaliapua, antamalla humanitääristä apua, antamalla rahallista tukea, vastaanottamalla pakolaisia Ukrainasta. Nämä ovat niitä kysymyksiä, joissa meidän pitää katsoa, olemmeko me historian oikealla puolella vai väärällä puolella. Minun mielestäni ei ole oikein, että tässä tilanteessa, jossa siviileitä kuolee, venä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

läiset voivat vapaasti matkailla, [Puhemies koputtaa] ja sen vuoksi me olemme tätä kysymystä vieneet hyvin johdonmukaisesti eteenpäin kaikissa EU-pöydissä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Mari Rantanen, olkaa hyvä.

16.12 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Perussuomalaisista on jo maaliskuussa esitetty kirjallinen kysymys hallitukselle näiden venäläisten viisumien myöntämisestä, ja jo tuolloin mentiin sinne EU:n selän taakse. Tämä linja on jatkunut. Te, pääministeri Marin, kyllä kävitte puhumassa EU-parlamentissa, kuinka nämä viisumit pitäisi kieltää, mutta sen sijaan teidän hallituksenne ei ole esittänyt minkäänlaisia muutoksia tähän kansalliseen lainsäädäntöön, joka mitä ilmeisimmin nyt siellä on esteenä, kun ulkoministeriöstä todetaan, että ei ole oikeusperustaa.

Te ette voi mennä tässä mielestäni EU:n selän taakse ettekä myöskään syyttää viranomaisia. Nyt on kysymys poliittisesta tahdosta, nyt on kysymys siitä, tuodaanko tähän sellaisia esityksiä, joilla tämä oikeusperusta muutetaan. Viisumi ei ole subjektiivinen oikeus, kuten tänään presidentti Niinistökin on todennut.

Olen itse jättänyt tänään toimenpidealoitteen siitä, [Puhemies koputtaa] että hallitus tuo nämä esitykset tänne, ja siihen voi nyt eduskunta ottaa sitten kantaa. [Puhemies: Kiitoksia!] Kysyisin: aiotteko te muuntaa nyt meidän oikeusperustan sellaiseksi, että se mahdollistaa turistiviisumien jäädyttämisen?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.13 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin kyllä vakuuttaa, ettei hallitus ole eikä se pyri menemään yhtään kenenkään selän taakse — ei EU:n selän taakse, ei Schengen-alueen selän taakse, [Välihuutoja oikealta] ei virkamiesten selän taakse. Mutta me olemme osa EU-aluetta, ja me olemme osa Schengen-aluetta, [Leena Meren välihuuto] ja kyllä, on kyse myös näistä muiden maiden viisumeilla tulevista ihmisistä, ja sen vuoksi tämä kysymys ei ole laisinkaan yksiselitteinen eikä yksinkertainen.

Jos meillä olisi täällä paikalla ulkoministeri, jos meillä olisi paikalla täällä sisäministeri, jotka tuntevat tuon substanssin paremmin, he varmasti pystyisivät paremmin myös kuvaamaan tätä lainsäädäntöprosessia ja näitä juridisia reunaehtoja, ja toivottavasti tälle keskustelulle löytyy myös mahdollisuus silloin, kun vastuuministerit ovat paikalla. Mutta olen yrittänyt tässä kuvata sitä haastetta, joka liittyy niin siihen, että me olemme näiden yhteisten Schengen-alueen toimien alla, [Mari Rantasen välihuuto] me olemme osa EU:ta ja me pyrimme siellä pöydissä vaikuttamaan, kuin siihen, että sitten meillä ovat myös nämä omat reunaehdot. Esimerkiksi se väline, mitä voitaisiin käyttää, on se, että todetaan, että nämä henkilöt ikään kuin aiheuttavat kansallisen uhan, [Puhemies koputtaa] jonka nojalla me voisimme kieltää heitä tulemast. Kun me olemme oikeusvaltio, meillä Suomessa ei ole tällä hetkellä sellaisia viranomaisia, [Ben Zyskowiezin välihuuto] jotka sanoisivat, [Puhemies: Kiitoksia!] että jokainen venäläinen aiheuttaa Suomelle turvallisuusuhan, toisin kuin Baltiassa, toisin kuin Puolassa tämä tilanne on ollut.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Sirén, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

16.14 **Saara-Sofia Sirén kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vierailin suuren valiokunnan edustajana Ukrainassa vastikään. Tapasin poliittista johtoa, kansalaisia ja myös tiedotusvälineiden edustajia. Tiedotusvälineiden ensimmäinen kysymys oli eurooppalaisille EU-maiden kansanedustajille, miten tämä viisumiasia aiotaan hoitaa. Ja nyt me kysymme sitä hallitukselta: mitä Suomen hallitus on tekemässä, jotta tähän kysymykseen saadaan vastaus ja ratkaisu ja voimme sen kertoa myös Ukrainalle? Ukrainan keskeinen viesti oli, että he tarvitsevat lisää apua, he tarvitsevat lisää tukea, he tarvitsevat lisää aseita, ja meidän tulisi päästä tästä kysymyksestä selkeän vastauksen kera eteenpäin niin, että pääsemme näiden tärkeämpien, isompien ratkaisujen ääreen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.15 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mitä hallitus on tehnyt? Hallitus on omilla ratkaisuillaan tehnyt sen, minkä me voimme, eli hidastanut näitä viisumien myöntöprosesseja niin, että käytännössä ihmisiä ei tule kuten aiemmin on tullut. Tämä on hyvin tarkasti käyty ulkoministeriön asiantuntijoiden ja virkamiesten kanssa läpi ja tätä on eri tasoilla käsitelty, ja me olemme tehneet sen, mitä olemme tässä kohtaa voineet. Me olemme jatkuvasti olleet myös yhteydessä EU-komissioon, me olemme jatkuvasti olleet yhteydessä EU:hun ja peräänkuuluttaneet yhteisiä ratkaisuja. Tästä olen viime viikolla komissaari Ylva Johanssonin kanssa keskustellut ja viestinyt hänelle edelleen nämä samat vahvat viestit siitä, että me toivomme yhteisiä EU-ratkaisuja, selkeitä EU-ratkaisuja. Mutta valitettavasti myös tuolla nämä juridiset kysymykset muodostavat hankaluuksia, ja sen vuoksi sieltä ei olla vielä tähän asti saatu esimerkiksi sellaista kategoriasta turistiviisumeiden kieltolinjausta, vaan sekin perustuu siihen samaan hankaluuteen, minkä kanssa Suomen hallitus on ollut tekemisissä, eli välineet ovat käytännössä prosessien hidastaminen, ruuhkauttaminen ja sitä kautta käytännössä ihmisten [Puhemies koputtaa] tulemisen estäminen EU-alueelle. [Ben Zyskowicz: Seli seli!]

Valitettavasti minulla ei ole tähän tämän yksinkertaisempaa vastausta antaa. Hallitus on kyllä sitä [Puhemies: Kiitoksia!] tietä yrittänyt kaikin keinoin tarkastella, ja uskon, että ministeriöissä edelleen tätä työtä ja arviointia tehdään. Tahdosta tämä ei ole kiinni.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, olkaa hyvä.

16.17 **Päivi Räsänen kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Useat EU-maat, etenkin Venäjän naapurit kuten Baltian maat ja Puola, kuten täällä on tuotu esiin, ovat kuitenkin tehneet päätöksensä, [Ben Zyskowicz: Ne eivät ole oikeusvaltioita!] että venäläisille ei turistiviisumeita myönnetä. Te vetositte siihen, että Suomi on oikeusvaltio ja että Euroopan unionin juridiset kehikot tai komissio muodostaisivat esteen niin, että Suomi ei voi tällaista samanlaista päätöstä tehdä. Nyt kysyn: onko teillä tiedossa, että komissio tai sitten nämä kuvaamanne juridiset kehikot muodostaisivat jonkinlaisen esteen nyt näiden Baltian maiden tai Puolan osalta sille? Ne ovat kuitenkin päätyneet tähän ratkaisuun. [Ben Zyskowicz: Ne kuuluvat samaan sopimukseen!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

16.18 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Uskoisin, että näiden maiden ratkaisuiden osalta tullaan vielä näkemään jatkoaskelia ja tätä asiaa varmasti tullaan tarkastelemaan. Se ei ole Suomen hallituksen tai Suomen valtion tehtävä tätä arviointia tehdä, mutta uskoisin, että näiden maiden ratkaisujen ja päätösten osalta tulemme vielä näkemään erilaisia vaihteita.

Toivoisin, että täällä olisivat vastuuministeri paikalla, jotka tuntevat tämän sisällön paremmin ja pystyisivät tähän paremmin vastaamaan, [Välihuutoja oikealta] mutta vastaan nyt niillä tiedoilla, mitä itselläni on: Minun käsitykseni on se, että nämä maat ovat estäneet ihmisten tulon tai estävät ihmisten tulon sillä perusteella, että nämä turistit muodostaisivat kansallisen uhkan. Eli heillä on viranomaiset, jotka sanovat: nämä henkilöt muodostavat kansallisen uhkan, ja sillä perusteella me voimme estää heitä tulemasta. Suomessa meillä ei ole semmoinen tilanne, että meillä olisi turvallisuusviranomaisten joukko, jotka sanoisivat kategorisesti, että kaikki venäläiset, jotka rajan yli tulevat, muodostavat kansallisen turvallisuusuhan. [Jussi Halla-aho: Kyllä se on poliittinen päätös!] Kun meillä ei ole tätä, niin silloin me emme kategorisesti pysty kieltämään. [Ben Zyskowitz: Tämä on hallituksen päätös!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja al-Taee, olkaa hyvä.

16.19 Hussein al-Taee sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä on hyvin minun mielestäni tullut esiin, että tämä moraalinen kysymys tässä velvoittaa todella pitkälle. Emme me voi tuoda yli 30 000:ta ukrainalaista Suomeen ja samanaikaisesti venäläisiä turisteja. He kohtaavat — toiset ovat huvimatkoilla, ja toiset lähtevät sotaa pakoon. Minusta hallitus ja erityisesti SDP monin tiedottein ovat tuoneet tätä näkemystä esiin. Sitä on kuultu keskustasta, vihreistä, ja niin edelleen. Tässä eduskunta on hyvin yksimielinen.

Mutta venäläisestä sodasta Ukrainaa vastaan eivät ole vastuussa ne pienet venäläistautaiset lapset, jotka ovat suomalaisessa koulussa, kolmatta sukupolvea, toista sukupolvea. Ministeri Andersson, miten me kouluissa pidämme huolta siitä, että venäläistautaisia lapsia ei syyllistetä siitä sodasta, minkä diktaattori Putin on aloittanut?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Andersson, olkaa hyvä.

16.20 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittain tärkeä huomio. — Kyllä itse opetusministerinä haluaisin kiinnittää kaikkien edustajien huomiota siihen, että meillä on iso venäjänkielinen vähemmistö tässä maassa, suomalaisia, jotka elävät täällä, lapsia, jotka käyvät koulua, aikuisia, jotka käyvät töissä. Meillä on myöskin ukrainalaisten pakolaisten joukossa ukrainalaisia, jotka puhuvat äidinkielenään venäjää. Ja kun me keskustelemme kysymyksistä, kuten kiinteistöjen hankinnasta tai viisumipäätöksistä tai muuta, niin pitäisimme kuitenkin muistissa myöskin sen, että me emme anna sellaista kuvaa, että kaikki venäjänkieliset olisivat syyllisiä tähän sotaan, emmekä myöskään levitä sellaista ilmapiiriä yhteiskunnassa, joka voisi hankaloittaa näiden lasten tai näiden aikuisten tai näiden ukrainalaisten pakolaisten arkea täällä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

16.21 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Tässä venäläisten turistiviisumiasiassa ei meidän mielestämme pitäisi missään tapauksessa mennä EU:n selän taakse, mutta niin kauan kuin meinaatte vedota tähän, niin meillä perussuomalaisilla on yksi konkreettinen ehdotus. Kävisikö tämä teille: nostettaisiin näitten venäläisten turistiviisumien hinta aivan pilviin, niin että isolla osalla ei olisi mahdollisuutta sitä maksaa, ja niiden osalta, rikkaitten ihmisten osalta, keillä se olisi mahdollisuus maksaa, me kertoisimme, että tämä rahasumma menee lyhentämättömänä Ukrainaan näitten hyökkääjien tappamiseksi. [Jussi Halla-aho: Erittäin hyvä!] Kysyisin teiltä, pääministeri Marin: olisiko teillä mahdollisuus hallituksena harkita myöskin tällaista ratkaisua niin, että venäläisiä turisteja ei tulisi tänne? — Kiitos. [Ben Zyskowicz: Mikäköhän ihmisoikeus tämän estäisi?]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.22 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä oli ihan mielenkiintoinen ehdotus, ja kyllä hallitus on myös keskustellut siitä, voimmeko me nostaa näiden viisumien hintaa. Aikaisemmin tässä on ollut haasteena se, että meillä on ollut tämmöinen viisumihelpotussopimus EU:n ja Venäjän välillä. Nyt meillä on tuore päätös, joka on erittäin hyvä ja tärkeä, siitä, että tämä viisumihelpotussopimus on pantu jäihin EU:n puolelta. Tässä komissio on tehnyt työtä, tämä on nyt saatu jäihin, eli nyt meillä olisi mahdollisuutta näiden viisumien hintaa korottaa.

Kyllä, ehdottomasti kaikkia näitä välineitä me olemme valmiita tarkastelemaan. En usko, että hallituksen ja opposition välillä tässä on kovinkaan suurta poliittisen tahdon eroa. Kyse on siitä, että meidän hallituksena pitää huomioida kaikki nämä juridiset reunaehdot, vaikka ne kuulostavat teknisiltä ja ne kuulostavat ehkä teidän näkökulmastanne selittelyltä, mutta me joudumme silti näiden kanssa olemaan tekemisissä. Tahdosta ei ole kyse, vaan siitä, että meitä sitovat nämä eri reunaehdot ja niiden puitteissa me toimimme. Mutta kyllä, ilman muuta me olemme valmiita tätä tarkastelemaan ja katsomaan, ja teemme kaiken sen eteen, että myös EU-tasolla me saamme järkeviä ratkaisuja aikaiseksi. [Juho Eerola: Hyvä!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.23 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Turistiviisumien käyttö maahantulossa on yksi tapa Suomeen tulossa ja yksi tapa käyttää Suomea kauttakulkumaana. Ja kuten aikaisemmassa keskustelussa on jo todettu, venäläiset todella käyttävät näitä kiinteistöomistuksia siinä reittinä. Meillä on paljon Suomessa venäläisten kiinteistöjen omistuksia, joita jaetaan erikoisillakin tavoilla monien venäläisten kesken, ehkä sukulaisten, mutta sitä ei ole mitenkään rajoitettu, keitä siinä omistajina sitten on.

Haluaisin vielä tarkennusta tähän, milloin tämä on tulossa eduskuntaan, koska tällä on kiire. Näitä järjestelyjä, olen kuullut, tapahtuu kaiken aikaa todella kovaa vauhtia.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.24 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä lainsäädäntö on ollut kiireellisenä valmistelussa puolustusministeriössä. Olen tavoit-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

tellut nimenomaan sitä, että tämä eduskunta ehtisi sen vielä hyvin käsitellä. Tällä tietoa arvioni on, että saamme sen eduskuntaan todennäköisesti lokakuun aikana.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Orpo, olkaa hyvä.

16.24 Petteri Orpo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos on tahtoa, niin kyllä se tiekin löytyy. Eli kun meillä on niin vahva yhteinen tahtotila siitä — sekä täällä eduskunnan salissa että siellä —, että tämä viisumikysymys on ratkaistava, niin me todella toivomme ja varmasti vähän edellyttämme, että hallitus todellakin etsii sen tien ja mahdollisimman nopeasti, koska tämä on kestämaton tilanne, mikä tällä hetkellä on.

Mutta kysymykseni haluaisin osoittaa puolustusministerille. Me ollaan nähty, miten Ukrainan sotavoimat ovat menestyneet Ukrainassa, mutta huoli siitä, riittääkö Ukrainalla aseita, on suuri. He ovat viestineet siitä, että varastot tyhjenevät, eurooppalaisten maiden varastot tyhjenevät, ja Yhdysvalloistakaan ei loputtomasti aseita riitä. Voidaanko me luottaa siihen, että apu Ukrainalle on riittävää, ja onhan niin, että Suomi tekee oman osansa?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Kaikkonen, olkaa hyvä.

16.25 Puolustusministeri Antti Kaikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin viime viikolla edustamassa maatamme Ramsteinissa, Saksassa, jossa oli koolla yli 40 maata, jotka ovat Ukrainaa auttamassa puolustusmateriaalilla, ja tästä tilanteesta keskusteltiin. Siellä oli myös Ukrainan kollegani Reznikov. Ukraina tarvitsee edelleen vahvasti erilaista puolustustarvikemateriaalia. Ja kyllä tuossa kokouksessa oli se henki, että apu jatkuu, siihen etsitään uusia keinoja, ja kaikki ovat siihen sitoutuneet. Mutta täytyy sanoa, että tarvitsemme myös teollisuuden vahvempaa roolia tässä, jotta saadaan nopeammin uutta tavaraa tuotantoon. Mitä Suomeen tulee, niin olemme tähän mennessä tehneet kahdeksan erillistä päätöstä puolustusmateriaalitavaraavusta. Olen todennut, että se on sisältänyt myöskin raskasta aseistusta, ja olen antanut äskettäin ohjeet puolustusministeriöön alkaa valmistella yhdeksättä pakettia, eli kyllä Suomi jatkaa tukeaan myös tällä tavalla Ukrainalle.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Halla-aho, olkaa hyvä.

16.26 Jussi Halla-aho ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Maahantulokielto on tarpeellinen ja perusteltu. Se kohdistuu tavallisiin venäläisiin, mutta nykyisetkin pakotteet ja toimet kohdistuvat tavallisiin venäläisiin. Pakotteilla ei lopeteta sotaa, mutta niillä osoitetaan venäläisille, että maan valitsema linja merkitsee loppua keskiluokan tähänastiselle elämäntyylille. Huomautan, että riippumattomienkin kyselyiden mukaan valtava enemmistö venäläisistä tukee sotaa, vaikka he tietävät, että Venäjä pommittaa systemaattisesti siviilikohteita Ukrainassa.

Kysyisin pääministeriltä: me kaikki haluaisimme yhteisen EU-tason ratkaisun, mutta jos sellaista ei tule, eikö teidän mielestänne ole ongelmallista ja kiusallista, että ensi maanantaina Suomesta tulee EU:n itärajan heikko lenkki, se maa, jonka kautta venäläinen sotaa kannattava keskiluokka voi jatkossakin lentää Teneriffalle loikoilemaan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.27 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä pidän sitä hyvin ongelmallisena, ja pidän myös hyvin ongelmallisena sitä, että kun Baltian maat ja Puola ovat omia ratkaisuita tehneet, heillä on erilainen tulkinta esimerkiksi sen suhteen, aiheuttavatko nämä ihmiset turvallisuusuhan, jonka nojalla he voivat sitten estää maahantuloa. Meillä tällaista viranomaisarviota ei ole, eli ainakaan vielä me emme näin pysy toimimaan, vaikka varmasti haluaisimme, ja pidän sitä ongelmallisena. Pidän sitä ongelmallisena myös siitä syystä, että tämä painehan nyt tulee kohdistumaan entistä enemmän Suomeen ja Suomen kautta kulkuun, ja sen vuoksi hallitus on tätä asiaa hyvin tarkasti selvittänyt. Sen vuoksi me olemme olleet yhteydessä komissioon systemaattisesti, ja sen vuoksi ulkoministeri Haavisto tätä asiaa koko ajan käy läpi. Eli kyllä hallitus etsii tähän ratkaisuja ja pyrkii käyttämään kaikki ne keinot, mitä meillä on käytettävissä. Mutta kuten olen yrittänyt kuvata, niin valitettavasti, vaikka me kuinka toivoisimme, tämä asia ei ole niin mustavalkoinen ja niin yksinkertainen kuin me toivoisimme.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kilpi, olkaa hyvä.

16.28 **Marko Kilpi kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Saamme täällä tänä päivänä uutisista lukea Lappeenrannan lentokentästä, josta on paljastunut huomattava määrä liikelentoja, joita varakkaat venäläiset ovat tehneet yksityissuihkareilla. Ennen sotaa Lappeenrannan kentältä tehtiin tällaisia lentoja noin 50 vuodessa, ja nyt syyskuun loppuun mennessä niitä on tehty 40, eli määrä ei ole laskenut yhtään.

Tässä kohtaa pitää kyllä muistuttaa, että venäläisten henkilöiden ja yhtiöiden omistamilla ja vuokraamilla lentokoneilla ei EU:ssa saa liikennöidä. Se on kielletty. Lappeenrantaa on käytetty myös toiseen suuntaan. Sinne on korkea-arvoisia henkilöitä tullut presidentistä lähtien. He ovat menneet Venäjälle ja käyttäneet Suomea ihan selkeänä kulkureittinä. Miten tämä voi olla mahdollista? Eivätkö tässä jo Suomen luotettavuus ja uskottavuus kärsi? Näinkö helppo meitä on vetää nenästä?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Liikenneministeri Harakka.

16.30 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä todellakin on vakava epäkohta, ja se on jatkuvassa tarkkailussa.

Tämä uutinen, joka tuli juuri äskettäin ulos, sisälsi myös sen tiedon, että Traficom on tähän mennessä torpanut näitä lentoja useita kymmeniä. Täysin aukoton tämä valvonta ei ikävä kyllä voi olla, mutta vakuutan, että viranomaiset tekevät kaikkensa sen eteen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Myönnän vielä kaksi lisäkysymystä tähän kysymyskokonaisuuteen. — Edustaja Purra, olkaa hyvä.

16.30 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvä pääministeri, te olette nyt monessa vastauksessanne tuonut esille, että te olette turistiviisumien esittämisen kannalla, mutta Suomi ei voi tehdä mitään. En voi olla huomaamatta yhtäläisyyttä aiemmin käytyyn keskusteluun, kun kyse oli koko itärajan sulkemisesta laajamittaisen maahantulon edessä. Kun perussuomalaiset tekivät välikysymyksenkin asiasta, hallituk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

sesta meille kerrottiin, että Suomi ei voi tehdä niin, me emme voi sulkea koko itärajaa edes tilanteessa, jossa vihamielinen valtio, Venäjä, vyöryttää siirtolaisia tarkoituksella Suomeen. No, kuinka sitten kävikään? Vaadittiin eduskunnassa paljon työtä, vaadittiin perussuomalaisten periksiantamattomuutta ja johdonmukaisuutta, ja niinpä kesällä saatiin aikaiseksi lainsäädäntö, joka mahdollistaa koko itärajan sulkemisen tarvittaessa. [Mika Niikko: Hupsista!] Tämä oli mahdollista. Voitteko vielä harkita sitä, että Suomi kykenisi myös turstiviiusumeista [Puhemies koputtaa] päättämään itsenäisesti?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.31 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Purran puheenvuorosta unohtuu kokonaan se, että myös hallitus teki tuon asian eteen paljon, paljon työtä. [Naurua perussuomalaisten ryhmästä] Me olemme olleet tuon... — Ei tämä ole mikään naurun asia. Ei tämä ole mikään naurun asia, hallitus on tehnyt koko kevään ja kesän parlamentaarisesti yhdessä eduskunnan kanssa työtä löytääkseen keinot, millä tavalla tätä uhkaa voidaan estää. Ja me olemme löytäneet siihen yhteisiä keinoja, ei sitä ole syytä väheksyä. Ja voin sanoa, että ei sitä pelkästään opposition voimin ole tehty. [Välihuutoja oikealta] Kyllä meillä ovat ministerit ja koko hallitus olleet tämän asian kanssa tekemisissä, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja yhdessä teidän kanssanne tästä ollaan keskusteltu.

Voin myös sanoa tämän viisumikysymyksen osalta, että emme me täällä hallituksessa kädet suorana tämän asian edessä ole. [Oikealta: Siltä näyttää!] Me olemme koko ajan tehneet töitä tämän kysymyksen parissa. Me olemme selvittäneet ulkoministeriössä tätä erittäin perusteellisesti. Me käymme jatkuvasti keskusteluita EU-komission kanssa. Ymmärrän, että oppositiosta on helppo vaatia ja sanoa, miksi heti huomenna tämä asia ei ole hoidettu, miksi heti huomenna [Puhemies koputtaa] näitä kaikkia kysymyksiä ei ole ratkottu. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies: Kiitos!] Mutta me joudumme tekemään reaali politiikkaa täällä hallituksessa ja selvittämään näitä kaikkia asioita hyvin huolellisesti, etsimään ne kaikki keinot, miten me voimme toimia. [Eduskunnasta: Teillä oli puoli vuotta aikaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pyydän muistamaan sen, mitä äsken totesin tästä välihuutelusta keskustelun aikana. — Edustaja Mykkänen, olkaa hyvä.

16.33 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pääministeri Marin, ehkä se mielikuva johtuu siitä, että te täällä tänäänkin ensin menitte EU:n selän taakse, kun sanoitte, että EU-säädöstöön pitää tehdä muutoksia mutta Suomessa ei voida tehdä ensin, ja sitten sanoitte, että virkamiehet tämän päättävät, että virkamiehet eivät suostu tulkitsemaan kansalliseksi uhaksi venäläisiä. Käsittääkseni Suomessa virkamiehet toimivat lain mukaan, ja maan hallituksella on vastuu siitä, minkälaisia lakeja täällä säädetään, joten todella, kun olette puoli vuotta harkinneet, niin ehkä tekisimme nyt täällä ne muutokset.

Ehkä vielä tärkeämpää Putinin heikentämisen kannalta: Tarkistin vielä äsken tutkijoilta, että meillä ei vielääkään ole voimassa pakotetta, jolla kreikkalaiset varustamot estettäisiin kuljettamasta venäläistä öljyä Aasiaan. Tämän takiahan Putinin öljytulot ovat vain kasvaneet, kun pääosin kreikkalaiset varustamot sitä kuljettavat. Kysyn, pääministeri: Milloin me painamme päälle, että tämä pakote, joka on jumissa neuvotteluissa, saadaan säädettyä?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2022 vp

Mitä olette tehneet sille? Ja jos ei pääministerillä ole tietoa, niin varmaan eurooppaministeri ja ulkomaankauppaministeri täydentävät. Tällä oikeasti voidaan vaikuttaa siihen, [Puhemies: Kiitoksia!] kuinka paljon dollareita Putinilla on sotaansa. [Jussi Halla-aho: Tuppurainen neuvottelee!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.34 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on systemaattisesti tukenut kaikkia pakotteita. Me olemme systemaattisesti viestineet komissiolle, että me vaadimme ja haluamme lisäpakotteita, ja me olemme olleet tiukempien pakotteiden puolesta, ovat ne energiapakotteita tai muita pakotteita. Suomi on ollut tässä hyvin johdonmukainen, mutta Suomi ei myöskään yksin pääätä kaikesta, vaan me päätämme yhdessä muiden jäsenmaiden kanssa. Me edustamme hyvin tiukkaa linjaa, ja sitten meillä on jäsenmaita, joilla on erilaisia tulokulmia eri pakotekysymyksiin, mutta kyllä tätä työtä koko ajan tehdään.

Olen pahoillani, jos olin epäselvä aikaisemmissa vastauksissani. Tarkoitus ei ole ollut mennä EU:n selän taakse tai viranomaisten selän taakse, vaan olen pyrkinyt kuvaamaan sitä todellisuutta, jonka puitteissa me kuitenkin joudumme töitä tekemään. Jos meillä ei ole Suomessa viranomaisia, jotka sanovat, että jokainen venäläinen on potentiaalinen turvallisuushka Suomelle, niin me emme kategorisesti pysty kieltämään. Näiden EU-sääntöjen puitteissa, joiden puitteissa myös Puola ja baltit toimivat, meillä ei ole keinoa kieltää ihmisten tuloa maahan, kun meillä ei ole viranomaisia, jotka sanovat, että jokainen venäläinen on potentiaalinen turvallisuushka Suomelle, ja kun näin ei ole, me emme kategorisesti tätä kieltoa pysty tekemään. [Puhemies koputtaa] Balteissa ja Puolassa kenties on sitten viranomaisten puolelta tehty erilaista tulkintaa, [Puhemies: Kiitoksia!] mutta siihen me emme tietenkään voi nojata, vaan omien viranomaistemme arvioon asiasta.

Kysymyksen käsittely päättyi.